1.

Kemâl it kesb kim âlem öyidin
Saŋa farz bolmagay gam-nâk çıkmak
Cihândın nâ-tamâm ötmek bi-aynih
İrür hamamdın nâ-pâk çıkmak

Çağatayca yazılmış bu dizelerde, altı çizili kelimelerdeki ek aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zarf-fiil
B) Şimdiki zaman
C) Gelecek zaman
D) Sıfat-fiil
E) İsim-fiil

2.

Boyum şehringe köŋlüm irdi sultân
Cânım andın kâbul kıldı bu fermân

Köŋül fermânını can birle tuttum
Adın sakınçnı bir yolu unuttum

Kazan tig kaynap uş sevdâ bişürdüm
Nizâmî balıdın halvâ bişürdüm

Eserin "sebeb-i telif" bölümünde geçen bu beyitler aşağıdakilerin hangisinden alınmış olabilir?

A) *Hüsrev ü Şîrîn* B) *Muînü'l-Mürîd*
C) *Kısasü'l-Enbiyâ* D) *Muhabbetnâme*
E) *Mantıku't-Tayr*

3. **Aşağıdakilerin hangisinde bulunma eki ünsüz uyumuna girmemiştir?**

A) An bitig içinte seniŋ öz yaş sanı sakışı takı tükemeyük ermiş.
B) Işkıŋ yigitlikte mini hasret ile pîr eyledi.
C) Anı halkta kizler yapar bu kapug.
D) Agır neŋ üçün ornı başta erür.
E) Anda akmış kanı toprakta titig yogrulup yirke yukup turmışın körtiler.

4.

Birmegil dirler vefâsızga köŋül
Kim anıŋ nûşındın artuk nîşi bar
Min tama' yüzmes min ölsem la'lıdın
Cân miniŋ cânımdur ilniŋ n'işi bar

Bu dörtlükten hareketle Çağatay Türkçesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Emir çekimine özgü ek vardır.
B) İlgi eki farklı biçimlerde kullanılmıştır.
C) Bazı ekler düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmez.
D) Hâl eklerinden önce zamir n'si görülebilir.
E) Fiil çekimlerinde yalnızca iyelik kaynaklı şahıs ekleri kullanılır.

5. **Köktürkçe metinlerde geçen aşağıdaki kelimelerden hangisi Eski Anadolu Türkçesinde akıcılaşmaya uğramamıştır?**

A) yadag B) kudrug C) tirig
D) bedük E) adgır

6. Muntada adın taki öŋi aş içkü yok kim bu alaŋurmış aç barsıg tiŋürgülük.

"Komşularımızdan birisi görmüş olanları." **cümlesindeki altı çizili sözcükte görülen şekil bilgisel durum yukarıdaki cümlenin kaç unsurunda vardır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

7. **Aşağıdakilerin hangisinde yönelme ekinin tarihî Türk lehçelerindeki kullanımı yanlış eşleştirilmiştir?**

A) Köktürkçe → + kA, + ŋA, + A
B) Uygurca → + nA, + ŋA
C) Karahanlıca → + kA, + ŋA
D) EAT → + (y)A, + (n)A
E) Çağatayca → + GA, + (ŋ)A

8. Çün bunca kişi seni beylige kabul kıldılar sen dahı
I II III
gönlüŋ gözin aç, bu işe gey nazar eyle tâ hoz gaybdan.
IV V VI

Bu parçanın Harezm Türkçesiyle yazılmadığı yukarıdaki altı çizili sözcüklerin hangilerine bakılarak anlaşılabilir?

A) I ve IV B) II ve VI C) I, III ve V
D) II, IV ve VI E) IV, V ve VI

9. Bu yirte olurup Tabgaç bodun birle tüzültüm. Altun kümüş işgiti kutay buŋsuz ança birür.

Bu parçadaki altı çizili kelimenin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İsim B) Zarf C) Sıfat
D) Edat E) Zamir

10.

Didi Şâh'un kulıvuz şâhumuz ol
Bugün taht üzre baht ü câhumuz ol

Bu beyitte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Ek fiilin geniş zaman çekimi
B) Bilinen geçmiş zaman eki
C) Yardımcı ünsüz
D) Teklik üçüncü kişi iyelik eki
E) İlgi eki

11. Ötüken yir olurup arkış tirkiş ısar neŋ buŋug yok.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün aldığı ek aşağıdakilerden hangisidir?

A) İyelik eki
B) İlgi eki
C) Belirtme durumu eki
D) Araç durumu eki
E) İsimden isim yapım eki

12. Aşağıdakilerin hangisinde dinî - tasavvufi bir söylem yoktur?

A) Tiledi töritti bu bolmış kamug
Bir ök bol tidi boldı kolmış kamug

B) Ne ersedin ermez seniŋ birlikiŋ
Ne erselerig sen törülttüŋ seniŋ

C) Ay iç taş biligli ay hakku'l-yakin
Közümde yırak sen köŋülke yakın

D) Bu türlüg çiçek yirde munça bediz
Yazı tag kır opru yaşıl kök meŋiz

E) Ulugluk saŋa ol bedüklük saŋa
Seniŋdiŋ adın yok saŋa tuş teŋe

13. illâ bunı dinleyenlere sevâb
veriserdür ahı allâh bi-hesâb

zirâ bu destânı allâh söyledi
cebrâil hem bunı vasf eyledi

kıssalaruŋ görklü yegrekidi
kim okursa yazuğun yorurıdı

mest oluban gözlerimüz sürelüm
yûsufuŋ sözlerini hem yazalum

Bu beyitlerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Adlaşmış sıfat-fiil
B) Karşılaştırma eki almış isim
C) Gelecek zaman eki almış eylem
D) Hem iyelik hem ilgi eki almış isim
E) Zarf-fiil grubu

14.

I. Oğuz grubunun Batı kolunu oluşturur.
II. Oğuz grubu dilleri içinde Türkiye Türkçesine gramer ve sözcük oluşumu bakımından en yakınıdır.
III. Türkiye Türkçesinin Rumeli ağızlarından sayılabilecek bir ağız özelliği göstermektedir.

Gagavuz Türkçesiyle ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

15.

Eski Türkçe		Türkiye Türkçesi
takı	>	dahi
elig	>	elli
toŋuz	>	domuz
ılan	>	yılan

Bu örneklerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Sızıcılaşma
B) İkizleşme
C) Genişleme
D) Tonlulaşma
E) Türeme

16.

Artık hiç kimse beni yaşamıyor
Aşklarımı büyük kemanlarla çizdiler
Korkularım oldum bittim kimsesizdiler
Yalnız bir mısra mıyım ıslanıyorum
Bir revolver romanımı tamamlıyor

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Bağlaç
B) Belgisiz zamir
C) Edat
D) Zaman zarfı
E) Belgisiz sıfat

17. Tanzimat Dönemi Türk romanlarında alafrangalaşma teması önemli yer tutar. Alafrangalaşma, yanlış Batılılaşma yönüyle ve ibret verici biçimde ele alınır. Alafrangalaşma, birey ve toplum hayatına, hem fikirsel hem de fiziksel bir biçimde etki ederek kendini gösterir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tamlananı isim-fiil olan belirtisiz isim tamlaması
B) Yapım eki alarak sıfat olmuş birleşik sözcük
C) Yüklem görevinde anlamca kalıplaşmış birleşik fiil
D) Zarf görevinde birleşik sözcük
E) Bağlaçla bağlanmış ortak tamlananı olan isim tamlaması

18. (I) Komutan, yaşlı adamın söylediği karışık şeyleri uyku sersemliği içinde dinliyordu. (II) Arada sırada, ihtiyarın her söylediğini büyük bir canlılıkla doğrulayan emir erine bakıyordu. (III) Komutanın vicdanında bir kanı belirmeye başlamıştı. (IV) Bu adam yarı kaçıktı, zararsız iyi yürekli bir adam. (V) Fakat çevredeki meraklı kalabalığın bunu asla anlayamacağını da seziyordu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede sıfat-fiil grubu kullanılmıştır.
B) II. cümlede tekrar grubu zarf tümleci görevindedir.
C) III. cümlede isim ve sıfat tamlaması iç içe geçmiştir.
D) IV. cümlede birden çok yüklem vardır.
E) V. cümlede yüklem birleşik çekimlidir.

19. XVII. yüzyılda, İslami dönemde yazılmış Türk şecerelerinden biridir. Baykara'ya göre bu eser, Kimmerlerin, Orta Asya'daki bazı Türk kavimleri, Hazarlar, Uğrak, Çiğil ve İlaklarla birlikte yaşadıkları zamanı anlatır. Eser, Buharalı İmam adlı bir Özbek tarafından efsanelerle karışık bir şekilde yazılarak günümüze ulaşmıştır. Eser, "Efrasiyâbcı" yani "kendini Efrasiyab'a bağlamak isteyen" bir gelenek içinde yazılmıştır.

Bu parçada sözü edilen Türk halk edebiyatı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Hanname*
B) *Şecere-i Türkî*
C) *Câmiü't-Tevârih*
D) *Tarih-i Cihan Güşa*
E) *Şecere-i Terakime*

20. Anonim halk edebiyat adı verilen edebiyatı, diğer edebiyat tarzlarından ayıran nokta yalnızca onun estetik formları değildir. Bunun yanında; kalıplaşma (I), irticalen söylenme (II), varyantlaşma (III), müzikle icra edilme (IV), geleneksel olma (V) gibi belli başlı özellikler de bulunur.

Bu parçadaki altı çizili ifadelerden hangisi anonim halk edebiyatının temel özelliklerinden biri değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

21. Karac'oğlan hata çıkmaz dilimden
Kocadım da hayır gelmez elimden
Kadir Mevlam asla geçmez kulundan
Deli gönül ah çekip de ağlama

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Alındığı şiirin tapşırma dörtlüğüdür.
B) Yarım kafiye içermektedir.
C) Duraklı bir şiirdir.
D) Redif kullanılmamıştır.
E) Bir koşmadan alınmıştır.

22. Türk boylarının ortak olarak yaşadıkları bir "destan dönemi" yoktur. Her Türk boyunun destan yaratma nedeni, yaşadıkları coğrafyadaki tarihî süreçlerle ilgilidir ve bu süreçler her Türk boyu için farklı dönemlerdir. Hem coğrafî hem de dönemsel farklılıklar nedeniyle her Türk boyunda farklı destanlar oluşabildiği gibi, birkaç Türk boyunda ortak olan destanlar da oluşmuştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sadece bir Türk boyuna ait olan destanlardan değildir?

A) Manas
B) Battal Gazi
C) Danişment Gazi
D) Ötegen Batır
E) Köroğlu

23. XVII. yüzyılın ilk yarısında doğup XVIII. yüzyıl başlarında öldüğü tahmin edilmektedir. Hece ve aruzla şiirler yazmıştır. Bir divan sahibi olan âşık "aşk, gurbet, ayrılık" temalı şiirler söylemiştir. Adıyla bir müzik makamı da bulunan âşığın, Kırım hanının İstanbul'u ziyareti sırasında söylediği şiir de meşhurdur.

Bu parçada sözü edilen âşık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karacaoğlan
B) Âşık Ömer
C) Levnî
D) Gevherî
E) Dertli

24.

Bu haneye mihman gelmişim
Kahı ağlayı kah gülmüşüm
Bahr-ı ummana dalmışım
Göllerim Ali çağırır

Aşağıdakilerden hangisinin, bu dörlüğün alındığı nazım türünde şiirlerinin olması beklenmez?

A) Hacı Bayram Veli
B) Pir Sultan Abdal
C) Kul Himmet
D) Muhyiddin Abdal
E) Kazak Abdal

25. Bamsı Beyrek esir düşer, kendisinden uzun yıllar haber çıkmaz. Ana babası ondan haber getirene nişanlısını vermeyi vadeder. Yalancı oğlu Yalınçık adlı bir sahtekâr, onun öldüğünü ispat için kendisinde bulunan gömleğini kana bulayıp getirir, Beyrek'in babası ağlaya ağlaya kör olur, sonunda oğlunun kanı bulaşmış bir mendil sürünce gözleri açılır.

Dede Korkut Hikâyeleri'nin birinde işlenen bu tema ile aşağıdakilerin hangisi arasında benzerlik vardır?

A) *Mantıku't Tayr*
B) *Kıssa-i Yusuf*
C) *Âşık Garip Hikâyesi*
D) *Yaralı Mahmut Hikâyesi*
E) *Arzu ile Kanber Hikâyesi*

26. K. - (Tokat atarak) Birinci nasihat

H. - Ne imiş o?

K. - Açlık tokluktan iyidir derlerse işit de inanma!

H. - A Karagözüm bunu kim bilmez.

K. - Bu nasihatler bana babamdan kalmadır, sen kelleyi eğ!

H. - Ama Karagözüm yavaş vur!

K. - Olur sen kafayı eğ, (tokat atarak) ikinci nasihat...

H. - Ne imiş o?

K. - Senin sırtına binmek, eşeğin sırtına binmekten iyidir derlerse işit de inanma!

H. - A birader böyle nasihat mi olur?

K. - Nasihatın kötüsü olur mu, sen kafayı sıkı tut, (tokat atarak) üçüncü nasihat...

H. - (Başını kaldırır.) Ne imiş o?

K. - (Tokat atarak) Tokat yemek, yemek yemekten iyidir derlerse işit de inanma. (Hacivat gider). Seni gidi öğüt budalası kerata! Sen gidersen beni de buraya mıhlamazlar, pamuk ipliğiyle hiç bağlamazlar. Ben neyler çekilir, giderim dolaba dilber seyrine bakalım ayine-i devran ne sûret gösterir? Sallan bullan koca oğlan sallan. (Yavaş yavaş çekilir, gider).

Bu parça Karagöz oyununun hangi bölümünden alınmış olabilir?

A) Mukaddime
B) Muhavere
C) Arzbar
D) Fasıl
E) Bitiş

Diğer sayfaya geçiniz.

27. ---- iyi bir eğitim görmüştür. Farsçayı iyi bilmesine rağmen *Garibname*'sini Türkçe yazmıştır. Devrinin en önde gelen dil milliyetçilerinden olan şair, eserlerinde tasavvufi konuları işlemiştir.

Bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Âşık Paşa B) Yunus Emre C) Gülşehri
D) Ahmet Fakih E) Abdal Musa

28. **Bentlerinin ikinci dizesinden sonra araya yedi heceli bir dörtlük eklenmesiyle oluşturulan koşma türü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ayaklı B) Yedekli
C) Zincirbent D) Musammat
E) Müracaa

29. Mezar arasında harman mı olur
Kama yarasına derman mı olur
Kama saplayanda iman mı olur
Aslanım Kâzım'ım yerde yatıyor
Kaytan bıyıkları kana batıyor
Seni vuran zalım dağda yatıyor

Bu şiirin oluşturulduğu nazım şeklinin konu bakımından İslamiyet öncesi edebiyattaki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Koşuk B) Sagu C) Şlok
D) Küg E) Yuğ

30. Bu kuram, XIX. yüzyıldaki antropoloji ve arkeoloji çalışmalarının bir yansıması olarak ortaya çıkmıştır. Bu kuramda, farklı toplumlarda benzer kültür unsurlarının bulunmasının nedenleri araştırılarak bir "ilk kültür merkezi" bulunup bulunmadığı sorgulanmıştır. Bu kuramın takipçilerinden olan İngiliz halk bilimci Elliot Smith ve başka bazı İngiliz araştırmacılar dünya üzerinde ilk kültür ve medeniyetin Mısır olduğunu kabul etmiştir.

Bu parçada sözü edilen halk bilimi kuramı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mitolojik Kuram B) Gelişme Kuramı
C) Yayılma Kuramı D) Yapısalcı Kuram
E) Güneş Mitleri Kuramı

31. XVI. yüzyılda ---- tarafından yazılan *Tezkiretü'ş-Şuarâ ve Tabsıratü'n-Nuzemâ* adlı eser, tezkire türünün en çok başvurulan eserlerinden biri olmuştur. Bu eserde, o zamana kadar yazılmış tezkirelerden ayrı bir yol tutulmuş ve şairler alfabetik olarak sıralanmıştır. Bunun yanında, sözü edilen şairlere, kendi şairlik düzeylerine göre hak ettikleri oranda yer verilmiş ve esere alınan şiirlere edebî tenkitler, değerlendirmeler de eklenmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Latifî B) Sehi C) Nergisi
D) Âşık Çelebi E) Beliğ

32. Fuzûlî'nin kaleme aldığı alegorik bir eserdir. 444 beyitten oluşan bu eserde modern zamanların metotları ile örtüşen anlatı teknikleri de göze çarpmaktadır. Şah İsmail'e sunulan bu eserle ilgili bazı tespit ve yorumlar yapılmıştır. Bunların en dikkat çekici olanı eserin, Şah İsmail ile II. Bayezid ve adamlarını sembolize ettiği yönündeki yorumdur.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Heft Câm*
B) *Beng ü Bâde*
C) *Sıhhat u Maraz*
D) *Hadikatü's-Süedâ*
E) *Ensü'l-Kalb*

33.

I. Allah'a yalvarıp yakarmak, ondan af dilemek için yazılan şiirlerdir. Genellikle kaside nazım şekliyle yazılır.
II. Ay veya Güneş'in tutulması, yeni ay görünmesi, yıldız kayması, şiddetli yağmur veya dolu, gök kuşağı, şimşek, yıldırım ve deprem gibi birtakım tabiat olaylarının insanın ve dünyanın geleceğine dair işaretler verdiği inancıyla yazılmış eserlere denir.
III. Şairin, kendi durumunu ve hâlini anlattığı şiirlere verilen addır. Bu tarz şiirler divanların içinde çeşitli nazım şekilleriyle yer alabildiği gibi bağımsız mesnevi şeklinde de yazılmıştır.
IV. Bir şehrin güzellerini ve güzelliklerini konu alan, genellikle mesnevi nazım şekliyle yazılan manzumelere verilen isimdir.

Aşağıdaki nazım türlerinden hangisinin tanımı yukarıda <u>verilmemiştir</u>?

A) Melhame B) Fahriye
C) Hasb-i Hâl D) Şehrengiz
E) Münacaat

34. Gülberg-i rûyı verd-i gülistânı andırır
Gülnâr-ı la'li la'li-i Bedâhşânı andırır
Bu beyitle ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

A) "gülberg-i rû" tamlamasında tamlayanla tamlanan arasında teşbih ilgisi vardır.
B) Teşbihin bütün unsurları bulunmaktadır.
C) Gülberg, verd ve gülistân kelimeleri arasında tenasüp ilişkisi vardır.
D) "Andırır" kelimesi teşbih edatıdır.
E) "Verd-i gülistan" tamlaması "vech-i şebeh"tir.

35. Tâb-ı cemâl ile ruhını yâr gösterir
Rûy-i felekde mihr-i şeb-i târ gösterir
Bu beyitte kullanılan aruz vezni "yâr", "târ" kelimelerini bir kapalı, bir açık (- .) hece değerinde okumayı gerektirir.
Aşağıdaki beyitlerin hangisinde buna benzer bir durum söz konusudur?

A) Hoş zamândur ki bahâr oldı bezendi yine şâh
Gül-i ter bülbüle arz etdi cemâlin küstâh
B) Gitdün ammâ ki kodum hasret ile cânı bile
İstemem sensüz olan sohbet-i yârânı bile
C) Kadd-i nigâr serv-i hırâmânı andırır
Ruhsâr-ı yâr lâle-i nu'mânı andırır
D) Çâre yok gayrı iş oldı bitti
Sana ben gönlümi verdim gitti
E) Her kusûrın bilirim ben ammâ
Demesin saçma kara kimsen amân

36. "Bir Âlim'dür ki ilmine gâyet yok, bir Kadim'dür ki ukûl-i mütekaddimin ve müte'ahhirîn dâyire-i kidemine kadem basmaz. Hakim'dür ki hükemâ-yi evvelin ü âhirin hikmeti marifetinden dem uramaz. Bir ma'şûktur ki ışkı havasında dokuz felek çarha girüp oynar, bir mahbûbdur ki şevki derdinden dün ü gün âsiyâ-yı çarh iniler. Bir Hâkim'dür ki kazası mahkemesinde akl-ı kül kâtib-i emin, bir Hâfız'dur ki hıfzı hizânesinde bir nokta kitâb-ı mübin"
Yukarıdaki parça ---- yazdığı, edebiyatımızdaki ilk süslü nesir olan ---- adlı eserden alınmıştır.
Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Kadı Dârir'in - *Siretü'n Nebî*
B) Sinan Paşa'nın - *Tazarruname*
C) Veysî'nin - *Siyer-i Nebî*
D) Mercimek Ahmet'in - *Kabusname*
E) Sehi Bey'in - *Heşt Behişt*

37. Çıkardun gevher-i şehvârı deryâ-yı ma'ânîden
Fürûg-ı şeb-çerâğ-ı bahr u kândan haber virdün
XVIII. yüzyıl şairlerinden Sâfî bu beytinin ilk dizesinde şiirinin hangi yönünü vurgulamıştır?

A) Anlamının renkli olduğu
B) Anlamının derin olduğu
C) Sözünün açık olduğu
D) Anlamın sade olduğu
E) Sözün az, anlamın açık olduğu

38. **Aşağıdaki beyitlerin hangisindeki altı çizili söz divan şiirindeki alışılmamış bağdaştırmalardan değildir?**

A) Eylemezdi arş-ı alâsında hüsnün cilvegâh
Olmasa nûr-ı siyeh ey hûr peyker perçemin
B) Sarraf eger görse dişün gibi dür-dâne
Terk eyleye hirfetin oturmaya dükkâna
C) Dil semenderdür yatur dâğ u dûzah gülistân
Verd-i bâğ-ı cennetün bülbülleri tavus olur
D) Şevkimi yok gerçi dilde mübtelâ-yı firkatiz
Zevkimiz var lezzet-i gamdan haberdârız hale
E) Nûr-ı kandîli olur evc-i süreyyâ-ahının
Sîne-dâğ-ı gamını verse ney-i sünbüle karz

39.
Çekemem derd-i firâkın meded ey mâh meded
Görmedim buncalayın bir gam-ı cân-gâh meded
Bu beyitte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Açık istiare B) Nida C) Teşbih
D) Tenasüp E) Aliterasyon

40. **XVII. yüzyıl divan edebiyatıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) Edebiyatımızın en önemli gezi yazısı olan *Seyahatname* bu yüzyılda kaleme alınmıştır.
B) Nâbî hikemi üslupla yazdığı gazelleri ve mesnevileriyle bu yüzyıla damgasını vurmuştur.
C) Kaside türünün seçkin şairi Nef'î yüzyılın başında *Siham-ı Kaza*'yı tamamlamıştır.
D) Veysî, *Siyer-i Nebî* adlı nesrine başlamış fakat tamamlayamadan ölmüştür.
E) Türkîbasit olarak adlandırılan üslubun en verimli şairleri Visalî ve Mahremî bu yüzyılda eser vermiştir.

41.

Hasret-i hançer ile cism-i felek-zâ-hayf
Oldu sad pâre meger gitdi o bî-pervâ hayf
Haşre dek vird-i zebân ola Nedîmâ bâ-hâyf
Hâr-ı firkatle Neşâtî-i hazînin vâ hayf
Dâmen-i ülfeti çâk oldu girîbânı bile

Bu bent aşağıdaki nazım şekillerinden hangisine örnek oluşturur?

A) Tahmis B) Tardiye C) Taştir
D) Tesdîs E) Tesbî

42.

Öyle ra'nâdur gülüm serv-i hırâmânun senün
Kim gören bir gez olur elbette hayrânun senün

Bu beyit aşağıdakilerin hangisinde günümüz Türkçesine doğru olarak aktarılmıştır?

A) Ey gülüm, senin servi boyun öyle güzeldir ki her gören elbette sana hayran olur.
B) Senin gül gibi ince boyun öyle güzeldir ki bir kez gören senin hayranın olur.
C) Öyle güzelsin ki gülüm senin güzel endamını görenler hayran olup birbirlerine "Kim" diye sorar.
D) Ey gülüm, senin salınan servi boyun öyle güzeldir ki bir kez gören elbette sana hayran olur.
E) Ey sevgilim, gül gibisin, bu yüzden seni bir kez gören hayranın olur elbette.

43. Edebiyata, Fransızcadan yaptığı çevirilerle başlamıştır. Romanda Ahmet Mithat'ın "halk için roman" tarzını sürdürmüş hatta *Hayal ve Hakikat* romanını da onunla birlikte kaleme almıştır. Kahramanları kadın olan öyküler ve romanlar yazmıştır. En önemli eseri sayılan *Muhâdarât*'ta bir kadının ilk aşkını unutmayacağı tezini çürütmeye çalışmıştır. *Udî* adlı romanında ise müziğin felsefe ile olan ilişkilerine değinmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hüseyin Cahit Yalçın
B) Zafer Hanım
C) Fatma Aliye Hanım
D) Nabizade Nazım
E) Halide Nusret

44. Gözlerim bir kuyu, dilim kördüğüm
Bir görünmez âlem olsa gördüğüm
Mermer bir kabuğa girip ördüğüm
Kapansam içimden gelen ahenge

Biçim, içerik ve söz dağarcığı göz önünde bulundurulduğunda bu dizelerin aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

A) Sezai Karakoç B) Cahit Zarifoğlu
C) Asaf Hâlet Çelebi D) Bedri Rahmi Eyüboğlu
E) Necip Fazıl Kısakürek

45. Aşağıdaki dizelerden hangisinin, ötekilerden farklı bir gelenek içinde yazıldığı söylenebilir?

A) Ben ki çarşılara giderim armut kokarım
Kavuniçi duygular ve yataklar ölsün
B) Bana hüzün ver beni kucakla beni hep tazele
Ey üzünç artık nasılsa bir beni almışlar içeri
C) Ne bakışlar ne uzaklar ne onun en güzel aksi
Ne uzaklar ne akisler her şeyi hiçbir veriyor
D) Bu uykuyu cananla beraber uyuyanlar
Ömrün bütün ikbalini vuslatta duyanlar
E) Bitmez bir uzun hava sanrısı verdiler bana
O eski havayı aldım kendimce tazeledim

46. Postmodern söylemle birlikte sanat ve edebiyata bakış değişmiştir. Bu da edebî eserlerin niteliklerinde ve terminolojisinde bir farklılığa gidilmesini gerekli kılmıştır. Postmodern süreçle birlikte sınıflandırılamayan, herhangi bir türe dâhil edilemeyen metinler ortaya çıkmıştır. Özellikle modern roman oldukça farklılaşmış ve zamanla postmodern bir anlatı görünümünü almıştır.

Postmodern anlatılarda görülen ayraç içindeki terimlerden hangisinin tanımı yanlış verilmiştir?

A) Ciddi sayılan bir eserin bir bölümünü veya bütününü alaya alarak, biçimini bozmadan ona bambaşka bir öz vererek biçimle öz arasındaki bu komik ayrılıktan komik bir etki çıkarmaktır.(Parodi)
B) Bir yapıtın konusunu veya içeriğini değiştirerek ciddi bir yapıttan eğlendirici bir yapıt türetmek, bir anlatının çeşitli cümlelerini eğlendirmek amacıyla dönüştürmektir. (İroni)
C) Anlatıcıyı etkin bir figür hâline getirip eserin içine dâhil etmek, metnin yazılış sürecini onun konusu yaparak anlatının anlatısını oluşturmaktır. (Üst kurmaca)
D) Bir anlatının değişik bölümlerinde çeşitli nedenlerle tekrarlanan ifade veya söz kalıplarıdır. (Metinler arasılık)
E) Bir metinde yer alan göndermeler, katmanlardan oluşan bir kurgu, birden fazla anlatıcı bulunması, bir metnin aynı anda hem tarih hem polisiye hem aşk konulu bir anlatı olmasıdır. (Çoğulculuk)

47. ---- üzerinde araştırma yapan hemen hemen bütün uzmanların görüş birliğine vardıkları noktalardan biri de onun "nazmı nesre yaklaştırma" konusundaki becerisidir. Özellikle konuşma üslubunun ön plana çıktığı *Hasta Çocuk, Nesrin, Balıkçılar, Süha ve Pervin* başta olmak üzere pek çok şiirinde manzum hikâye üslubunu, nazım-nesir birlikteliğini görmek mümkündür. Yine bu şiirlerde belirgin bir söyleyiş akıcılığı göze çarpar.

Bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Tevfik Fikret
B) Ahmet Haşim
C) Yahya Kemal
D) Mehmet Âkif
E) Cenap Şahabettin

48. ---- yazar, genelde gözlem ve belgelere dayanma ilkesini benimsemekle beraber deneysel bilim yöntemine soyaçekim gibi bilimsel bir konuya edebî eserde yer vererek gözlem, belge, deneye dayanarak 'deneysel roman' türünü meydana getirmek ister.

Bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Natüralist
B) Realist
C) Sembolist
D) Sürrealist
E) Romantik

49. Yerli kaynaklara dönüşü teşvik eden *Yeni Lisan*, bu fikriyle gündeme halk edebiyatı ve halk için edebiyat tartışmalarını getirmiştir. Öncelikle Servetifünun edebî görüşünde olanlar halkın edebiyatının, aynen dilde olduğu gibi, yüksek bir edebiyatı besleyemeyeceğini inanırlar. *Millî Edebiyat Meselesi ve Cenap Bey'le Münakaşalarım* adlı eserinde "Halka doğru edebiyat demek edebiyatı halkın idraki için aşağı seviyeye indirmek değil, mevzuundan bünyesine kadar her şeyini, halkın ruhunda yaşayan Türk ruhiyet ve lisanından alarak yüksek bir edebiyat meydana çıkarmaktır." diyerek Millî Edebiyat'ın amaç ve yöntemini açıklamıştır.

Bu parçada görüşleri verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ömer Seyfettin
B) Ali Canip Yöntem
C) Ziya Gökalp
D) Mehmet Fuat Köprülü
E) Hamdullah Suphi Tanrıöver

50. Servetifünun yıllarında genellikle aşk, tabiat ve ölüm gibi bireysel temaları işlemiştir. Bu dönemin anlayışına uygun şiirlerini ilk kitabı olan *Lâne-i Melâl*'de toplamıştır. Bu eserdeki şiirlerinde, diğer Servetifünun şairleri gibi Arapça ve Farsça kelimeleri bol bol kullanmıştır. 1908'den sonraki şiirlerinde ise lirizmi terk ederek sosyal hicivlere ve mizahi konulara yönelmeye başlamıştır. Bu tarz şiirlerini ise *Gave Destanı* adlı eserinde toplamıştır. Darülbedâyi için oyunlar yazan ve çeviriler yapan sanatçı, oyunların bazılarının sahnelenmesi esnasında roller de almıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tahsin Nahit
B) Emin Bülent Serdaroğlu
C) Hüseyin Suat Yalçın
D) Yusuf Ziya Ortaç
E) Ahmet Hikmet Müftüoğlu

51. Onun tiyatroları "kahramanlık ve vatan sevgisi, aşk, toplumsal hayat ve Türk inkılabı" olmak üzere dört ana başlıkta toplayabiliriz. *Köprülüler, Demirbaş Şarl* adlı oyunları millî duyguları da işleyen, kahramanlık konulu eserleridir. Onun asıl başarılı oyunları ise *İstanbul Efendisi, Aynaroz Kadısı, Bir Kavuk Devrildi* gibi toplumsal hayatı konu aldığı eserleridir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Müsahipzade Celal
B) Ahmet Kutsi Tecer
C) İbnürrefik Ahmet Nuri
D) Reşat Nuri Güntekin
E) Enis Behiç Koryürek

52. Eserlerinde, geçmişe duyduğu büyük özlemi dile getirmiştir. Bu "geçmiş" ise yazarın Rumeli Hisarı, Büyükada ve Çamlıca üçgeninde geçen çocukluk yıllarıdır. "Geçmiş zaman" Marcel Proust'un büyük tesirinde kalan yazarın gözünde bir "kaybolmuş cennettir". Yazar tüm romanlarında çocukluk ve ilk gençlik yıllarında tanıdığı kimseleri, en yakın aile kişilerini, akrabalarını ve aile dostlarını anlatmıştır. Bu nedenle yazarın "hikâye" olarak adlandırdığı romanları dahi çoğu zaman birer anı görünümündedir, bu yüzden bu romanlar otobiyografik olarak adlandırılmaya uygundur.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Abdülhak Şinasi Hisar
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Sait Faik Abasıyanık
D) Peyami Safa
E) Memduh Şevket Esendal

Diğer sayfaya geçiniz.

53. Eskiden şairlerimiz meyden, mahbuptan, muğbeçeden bahsederlermiş. Sonra kelebekler, havalar, bulutlar, ahlar, oflar başladı. En nihayet kuğular, göller, kamerler, mehtaplı geceler, bitmez tükenmez mesafeler, füsunlar moda oldu. Edebiyatta Arap, Acem, Frenk ruhu kaynaşıyor. Türklük kör ve sağır bir şuursuzluk içinde kaybolup gidiyordu.

Ömer Seyfettin'in bir makalesinde bu sözlerle eleştirdiği sanatçı ve eseri aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Muallim Naci - *Şerare*
B) Mehmet Emin - *Cenge Giderken*
C) Tevfik Fikret - *Yağmur*
D) Cenap Şahabettin - *Elhan-ı Şitâ*
E) Ahmet Haşim - *Şi'r-i Kamer*

54. Bu anlayış, edebiyatın hayattan ayrı bir şey ve kendi yasalarının olduğu konusu üzerinde durmuştur. Edebiyat yeni bir hayat, form, orijinal bir terkiptir. Onlara göre edebî eser, eser dışı ögelere dikkat etmeden incelenmelidir. Bu yöntemde edebiyat incelemesinin diğer incelemelerden ayrı, kendine özgü bir yöntemle yapılması savunulur. Öncelikle, eserden hareket etmekten yanadırlar ve her şeyden önce edebiyat eserini diğer eserlerden ayıran biçimsel özelliğin, yani yazınsallığın ne olduğu sorusuna cevap ararlar ve yazınsallığı "alışkanlığı kırma" olarak tanımlarlar.

Bu parçada sözü edilen kurama göre hareket eden bir eleştirmen aşağıdaki yöntemlerden hangisini kullanmaktadır?

A) Yansıtmacılık
B) Anlatımcılık
C) Rus biçimciliği
D) Arketipçi eleştiri
E) Marksist eleştiri

55. Şiir sanatı; insanın tabiatı, eşyayı ve kendini algılama tarzına bağlı olarak değişiklik göstermektedir. İşlev açısından, şiirin sosyal hayata fayda sağlayacak bir araç gibi kullanılması yüzyıllar boyunca gerekli görülmüştür. XIX. yüzyıl Fransız şairlerinin "Şiir kendisi için vardır." anlayışını geliştirmeleri, şiiri düz yazıdan ayrı bir zeminde, musiki ile iç içe değerlendirme imkânı sağlamıştır. Modern Türk şiiri Yahya Kemal ve Ahmet Haşim'le çekirdeğini oluştururken Fransız şiirinin de etkisiyle bu yeni alışkanlığa bağlı bir koldan gelişir.

Aşağıdaki şairlerden hangisi bu parçada sözü edilen tarzda yazılmış şiirleriyle tanınmaz?

A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Orhan Şaik Gökyay
C) Cahit Sıtkı Tarancı
D) Ahmet Muhip Dıranas
E) Ziya Osman Saba

56. İşte böyle komşular, hükümet babamız bizi serbest bıraktığından, Kaymakam da hükümetimizin büyük bir memuru olduğundan, hemi de ayağımıza kadar geldiğinden, canü yürekten bağıracağız ki, "Sağ ol efendim, sağ ol!.." Akşamda sabahta ağzınızı arar haa! O zaman da uyanıklığı elden bırakmayın. Çünkü bunlar kurnaz olur. "Nasıl, hökümetimizden hoşnut musunuz?" diye sorar. Hemen, "Hoşnutuz!" diyeceksin. "Hoşnut değiliz" dedin mi, onun anlamı başkadır. Senin adını hemen kafasına not eder; sonra candarmaya bir göz kırptı mı, tamam! Altı ay ceza!

Bu parçanın alındığı roman tarzı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangi söylenemez?

A) Köyün ve köylünün gerçekliğine yönelme söz konusudur.
B) Sosyal fayda esas alınarak oluşturulur.
C) Kişiler ait oldukları çevrenin diliyle konuşturulur.
D) Toplum gerçekliğinden uzak, hayali konular işlenir.
E) Ezen-ezilen çatışması üzerinden sosyalizm felsefesi aktarılır.

57. Romanda yer alan kişiler, eşyalar/objeler ve kavramlar ayrıştırıldığında birtakım simgesel değerler olduğu ortaya çıkar. Romanın başında verilen ve Şeyh Galib'i çağrıştıran Galip karakteri, Mevlana'yı çağrıştıran Celâl karakteri ve *Hüsn ü Aşk* mesnevisindeki Diyar-ı Kalb'i çağrıştıran Şehrikalp gibi simgesel isimler ile okuyucular, Doğu anlatı türlerinin evreninde yolculuk yapacağını fark eder. Galip, romanda Şehrikalp Apartmanı'na gitmeye çalışırken okuyucu Şeyh Galib'in Hüsn ü Aşk'taki kişisi "Aşk"ın Diyar-ı Kalb'e gitme serüvenini anımsar. Berna Moran'ın değerlendirmesiyle, romanda Galip'in Rüya'yı ve Celâl'i aramak için İstanbul sokaklarında gezinmesi, *Hüsn ü Aşk* ve *Mantıku't-Tayr* kahramanlarının yolculuklarını ve bu gezinti sırasında verilen öykü parçacıkları ise Binbir Gece Masalları'nın, Kelile ve Dimne'nin anlatım tekniklerini anımsatır.

Bu parçada değerlendirmesi yapılarak sözü edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Puslu Kıtalar Atlası*
B) *Gece*
C) *Yeni Hayat*
D) *Kara Kitap*
E) *Berci Kristin Çöp Masalları*

58. bir örnek giysili efendileri beklemekten yorgun
fincan gibi turtularının gülümsemesi yani afrikalı

artık kimseler gelmiyor; cezayir yabancı dil kursu
parmaklarını taklatınca kuşları havalanmıyor bella'nın

gece uçuşuna çıkamıyor azizler gece kuşları suskun
sigarasını tüttürüyor mısırlı üstüne ortadoğu'nun

efendi efendi hani kul köle korkutan seni
ki bir balkon çıkmazında güneşi seyrediyor
özgür atılımlarıyla sersefil gece ve zenne
hintyağı akışında boyuneğişini ölümlerin

Bu dizelerden hareketle 1980 sonrası şiirimizle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İkinci Yeni'nin imge anlayışına geri dönülmüştür.
B) Farklı coğrafyalardan alınan çeşitli kişi ve olaylar imge olarak kullanılmıştır.
C) Toplumsal temalar değil bireysel izlenimler öne çıkarılmıştır.
D) Divan şiirine özgü biçimler de kullanılmıştır.
E) Gündelik dilin gerçekliği, şiirin de gerçekliği olmuştur.

59. Melankolik denebilecek bir duygusallıkta olması, yazarlık alanında ihtiras sahibi olması, insanlarla iletişim kurmakta zorlanması, kendini yalnız ve yabancı hissetmesi, bütün bu hengâmeden ancak çalışmak süretiyle kurtulabileceğine inanması gibi hususlar, onun öykülerinin genel havasını belirlemiştir. Özellikle karamsar ve duygusal yaratılışı, içinden hiç çıkamadığı yalnızlık duygusu; *Cumartesi Yalnızlığı, Pastırma Yazı, Dostlukların Son Günü* gibi eserlerinin "fon"una yerleşmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Selim İleri
B) Mustafa Kutlu
C) Cemil Kavukçu
D) Sadık Yalsızuçanlar
E) Bilge Karasu

60. Feminizm açısından kadınların kendi kendisini yazması ve kendi dilini oluşturması bir zorunluluk olarak görülür çünkü erkeklerin dilinde kadınlar iyi ve kötü özellikleri aynı anda taşır. Mesela kadınlar doğallık, namus, ulus, maneviyat, ev gibi en temel değerlerin işaretiyken güçsüzlük, duygusallık, yapaylık, baştan çıkarma, delilik gibi bozulmanın ve genel olarak tehlike arz eden şeylerin simgesi de oluverirler. Bu saçma ikiliğe bir son vermek ise kadınların yazması ile mümkün olacaktır. Bunun sonucu olarak bazı kadın yazarlarımız, kadınların yaşadığı çok çeşitli sorunları yine kendi bakışlarıyla dile getirmiştir.

Aşağıdakilerin hangisi buna örnek gösterilemez?

A) Füruzan - *Berlin'in Nar Çiçeği*
B) Nezihe Meriç - *Korsan Çıkmazı*
C) Pınar Kür - *Asılacak Kadın*
D) İnci Aral - *Yeni Yalan Zamanlar*
E) Nazan Bekiroğlu - *Lâ: Bir Sonsuzluk Hecesi*

61. 12. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersinde öğretmen, tiyatro konusunu işlerken bazı oyunların romanlardan tiyatroya uyarlama biçiminde hazırlandığını söyler ve önce romanın adını, yazarını, sonra uyarlanan oyunun adını yazarını belirterek örnekler verir.

Aşağıdakilerden hangisi öğretmenin verdiği örneklerden biri olamaz?

A) *Devlet Kuşu* - Orhan Kemal
B) *Eski Şarkı* - Reşat Nuri Güntekin
C) *Çalıkuşu* - Reşat Nuri Güntekin
D) *Dağınık Yatak* - Murathan Mungan
E) *İbiş'in Rüyası* - Tarık Buğra

62. Türk edebiyatında üçlemeler biçiminde kurgulanan birçok roman vardır. Roman konusunu işleyen bir öğretmen de bazı romanların üçlü birer seri olduğundan söz eder.

Aşağıdakilerden hangisi öğretmenin söz ettiği üçlemelerden biri değildir?

A) Dağın Öte Yüzü Üçlemesi: Yaşar Kemal
Orta Direk, Yer Demir Gök Bakır, Ölmez Otu
B) Dar Zamanlar Üçlemesi: Adalet Ağaoğlu
Ölmeye Yatmak, Bir Düğün Gecesi, Hayır
C) Tütün Zamanı Üçlemesi: Necati Cumalı
Zeliş, Yağmurlarla Topraklar, Acı Tütün
D) Harput Üçlemesi: Şemsettin Ünlü
Yukarı Şehir, Toprak Kurşun Geçirmez, Yüz Uzun Yıl
E) İstanbul Üçlemesi: Sermet Muhtar Alus
Pembe Maşlahlı Hanım, Harp Zenginin Gelini, Eski Çapkın Anlatıyor

Diğer sayfaya geçiniz.

63. Edebiyatımızda Kurtuluş Savaşı'nı konu edinen birçok romanın yazarı bu savaşı yaşamamış, romanlarını araştırmalara dayanarak yazmıştır.

Bu yargı, aşağıdaki hangi yazar ve romanı için geçerli değildir?

A) Atillâ İlhan - *Kurtlar Sofrası*
B) Reşat Nuri Güntekin - *Eski Hastalık*
C) Halide Edip Adıvar - *Ateşten Gömlek*
D) Kemal Tahir - *Yorgun Savaşçı*
E) Talip Apaydın - *Toz Duman İçinde*

64. 10. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersinin ilk ünitesi olan "Giriş" ünitesini işleyen Murat Öğretmen, Türk edebiyatının tarihî dönemleri, Türk edebiyatının ana dönemleri (İslamiyet'in kabulünden önceki dönem, İslami Dönem, Batı etkisinde gelişen dönem) üzerinde durmuş, örnek metinler üzerinden bu dönemlere ilişkin bilgilendirme yapmıştır. Konunun devamı olarak da Türkçenin tarihî gelişiminden ve sözlü edebiyat döneminden kısaca bilgiler vermiştir. Yazılı edebiyat dönemi hakkındaki açıklamalar sırasında ise Türklerin kullandığı alfabelerden kısaca söz etmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Murat Öğretmen'in söz ettiği alfabelerden biri değildir?

A) Köktürk B) Uygur C) Arap
D) Kiril E) Gotik

65. Öğretmen, geleneksel şiire modern yorumlar getiren üç büyük usta olan Yahya Kemal, Ahmet Haşim ve Mehmet Âkif'ten söz ederken her üçünün de ortak özellikleri üzerinde durmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Yahya Kemal, Ahmet Haşim ve Mehmet Âkif'in ortak özelliklerindendir?

A) Toplum sorunlarını işleme
B) Aruzu kullanmada ustalık
C) Bağlı bulundukları topluluk
D) Biçim güzelliğini önemseme
E) İslami konulara yaklaşım

66. 9. sınıf üniteleri arasında yer alan "Mektup/E-posta" ünitesinin okuma bölümünde "Mektup türünün özellikleri açıklanır. Hikâye, roman ve şiir gibi türlerde mektubun bir anlatım biçimi / tekniği olarak da kullanıldığı örneklendirilir." yönergesi yer almaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu yönergeye uygun olarak verilecek örneklerden biri değildir?

A) Halide Edip Adıvar - *Handan*
B) Hüseyin Rahmi Gürpınar - *Mutallaka*
C) Reşat Nuri Güntekin - *Bir Kadın Düşmanı*
D) Refik Halit Karay - *Sürgün*
E) Ömer Seyfettin - *Bahar ve Kelebekler*

67. Ölen ünlü bir kişinin ölümünden hemen sonraki günlerde, yakın çevresinde yer alan kişiler tarafından onun üstün niteliklerinin, erdemlerinin, çalışmalarının ve diğer özelliklerinin anı üslubuyla anlatıldığı yazılara ---- denir. Bu yazılar bir anlamda öleni çok seven birinin ağıtları, duygusal öznel açıklamalarıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) portre B) nekroloji
C) otobiyografi D) özgün biyografi
E) arzıhâl

68. Arda Öğretmen, dersinde işlediği roman üzerinden öğrencilerine bir imla ve noktalama çalışması yaptırmak istemektedir. Bu amaçla, işlediği romandan bir paragraf seçerek öğrencilerinden bu parçada kaç kelimede yazım yanlışı olduğunu belirlemelerini istemiştir. Arda Öğretmen'in seçtiği parça ise şudur: "Ben o yıl orta okulun üçüncü sınıfındaydım, Durmuş Ali de üçüncüdeydi. İkimizinde parası pulu yoktu. Köyde onun da bir dul anası vardı benim de... Onlar kendilerini zarzor geçindirebiliyorlardı, bize nasıl para göndereceklerdi! Bize parasız yatılı okumaktan başka çıkar yol kalmamıştı."

Buna göre, Arda Öğretmen'in seçtiği metni inceleyen öğrenciler kaç yerde yazım yanlışı bulursa doğru cevabı vermiş olurlar?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

69. **Aşağıdakilerden hangisi 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi (9-12. sınıflar) Öğretim Programı'nda her sınıfta yer verilen metin türlerinden değildir?**

A) Deneme B) Şiir C) Hikâye
D) Roman E) Tiyatro

70. **Beyin fırtınası yöntemi yazma sürecinin hangi aşamasında kullanılabilir?**

A) Hazırlık
B) Taslak oluşturma
C) Düzenleyerek yazma
D) Düzeltme
E) Yayınlama

Diğer sayfaya geçiniz.

71. Şeyda Öğretmen 11. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersi için yazılı sorusu hazırlamaktadır ve ilk hazırladığı taslakta geçen;

"Dize sonlarında, yazımı anlamı aynı kelimelerin ya da eş görevli eklerin oluşturduğu ahenk unsuru ..... 'tir."

boşluk doldurma maddesini,

"Dize sonlarında, yazımı anlamı aynı kelimelerin ya da eş görevli eklerin oluşturduğu ahenk unsuruna ..... denir."

şeklinde değiştirmiştir.

Bu parçada sözü edilen durumun gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Maddeler tek kaynaktan aynen alınmalıdır.
B) Bir cümlede birden çok boşluk bırakılmamalıdır.
C) Maddelerde, ipucu olacak ifadeler kullanılmamalıdır.
D) Boşluk uzunlukları farklı olmamalıdır.
E) Bir cümle, diğerinin cevabını içermemelidir.

72. Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni yazma etkinlikleri sırasında öğrencilerinin çok isteksiz olduklarını gözlemlemiş ve onlara, kafalarındakileri kâğıda ne şekilde aktaracakları konusunda destek olmayı hedeflemiştir. Bu amaçla kendisi model olarak süreci başlatmış ve öğrencilerine çeşitli etkinlikler yaptırarak onları yönlendirmiştir. Birkaç etkinlik sonrasında bu desteği azaltmış ve öğrencilerinin bireysel olarak yazma becerilerinin daha iyi hâle geldiğini görmüştür.

Buna göre, öğretmenin kullandığı öğretim yöntem ve tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Beyin eseri
B) Bilişsel çıraklık
C) Görüş geliştirme
D) Fikir taraması
E) Beyin fırtınası

73. **Aşağıdakilerden hangisi doğrudan ölçülebilirlik ile kesin olarak ilişkilendirilebilir?**

A) Ali'nin, semailerin sekizli hece kalıbıyla yazıldığını söylemesi
B) Ece'nin, Garip şiirindeki sürrealist yansımaları örneklemesi
C) Mehmet'in, şiir ünitesini ilgiyle takip etmesi
D) Serdar'ın, Servetifünun şiirlerindeki dille divan şiirini karşılaştırması
E) İrem'in, okuduğunu anlama becerileri

74. **Aşağıdakilerden hangisi iç monolog yönteminin öğretiminde kullanılabilir?**

A) Buraya niçin çıktım biliyor musunuz? Nereden bileceksiniz! Bari ben söyleyeyim. Efendim, size şimdi bir nutuk çekeceğim. Evet, doğru duydunuz, size nutuk çekeceğim!
B) Haftada iki gece dostlara danslı çay veriliyor, en aşağı iki üç gece de başkalarının davetine gidiliyordu. Aşağı sofa ile taşlık arasındaki camekân kaldırılmış, delik deşik duvarlar sarı yaldızlı bir kâğıt ile kaplanmıştı.
C) Gene de evet doğru: bir anlamda kaçtım, kaçıyorum şimdi de – bu da belki güçsüz olduğumu, yetersiz ve korkak olduğumu gösterir. Başarısız oldum. Bugün yakınlarımın gözünde de toplumun indinde de, yersiz bir 'düşkün'üm. Biliyorum.
D) Davet akşamları taşlıktaki su küpü, sofadaki yemek masası ve daha başka hırdavat eşya mutfağa taşınıyor, yukarıdan kilimler, iskemleler, süslü yastıklar indirilerek bir kabul salonu dekoru kuruluyordu.
E) Ali Bey, arşiv memuruydu. Elli yaşına kadar arşivlerde çalışmış, şimdilerde tatlı tatlı emeklilik hayalleri kuruyordu. Yakında dairedeki herkesle vedalaşıp emekliliğin tadını çıkaracaktı.

75. Olur mu dünyaya indirsem kepenk
Gözyaşı döksem Nuh Tufanı'na denk

Bu dizeler aşağıdaki söz sanatlarından hangisinin öğretiminde kullanılabilir?

A) Telmih B) Tevriye C) Hüsnitalil
D) Teşhis E) Teşbih

TESTİ BİTTİ.

CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

1. Çağataycada "-mAk, -Iş, - mAklIk" ekleri isim-fiil eki olarak kullanılmıştır.

Cevap E

2. Verilen beyitlerde geçen "Nizâmî balıdın halvâ bişürdüm (Nizâmî balından helva pişirdim.)" ifadesinden bu eserin, Nizâmî'den yapılmış bir çeviri olduğunu anlayabiliriz. Kutb adlı şair Harezm Türkçesi çevresinde yetişmiştir ve XIV. yüzyıl sonlarında, Nizâmî'nin *Hüsrev ü Şîrîn* adlı eserini bu Türkçeye çevirmiştir. Bu çevirinin elimizdeki nüshası Paris'tedir.

Cevap A

3. Bulunma eki tarihî Türk lehçelerinde, ünsüz uyumuna girmeyen eklerdendir. Uygurcada bazı örneklerde, Karahanlıcada ve Çağatayca bazı örneklerde bulunma eki tonsuz ünsüzlerden sonra tonsuzlaşarak "+te, +ta" olmuştur: yigitlik + te, halk + ta, baş + ta, toprak + ta örneklerinde ünsüz uyumuna girmiştir, A seçeneğindeki "için + te" kelimesinde ise bu uyum görülmez.

Cevap A

4. Verilen dizelerde geçen "birmegil (verme)" kelimesi, teklik ikinci kişi emir eki almıştır. Çağatay Türkçesindeki asıl ilgi eki "+nIŋ" şeklindedir ama özellikle şahıs zamirlerinden sonra "+Iŋ" şeklinde kullanılmıştır: il + niŋ (elin, başkasının), min + iŋ (benim)" Hem tarihî Türk lehçelerinde hem de çağdaş Türk lehçelerinde (Türkiye Türkçesi hariç) düzlük-yuvarlaklık uyumu görülmez. Doğu Türkçelerinde, hâl eklerinden önce zamir n'si görülmez ama bazı örneklerde karşımıza çıkabilmektedir: "(anıŋ) nuş-ı-n-dın (onun tatlılığından)" kelimesinde zamir n'si vardır, "la'l-ı-dın (dudağından)" kelimesinde yoktur. Çağataycada, belirli geçmiş zaman ve şart çekiminde iyelik kaynaklı şahıs ekleri; belirsiz geçmiş zaman, gelecek zaman, şimdiki zaman ve geniş zaman çekiminde zamir kökenli şahıs ekleri kullanılır.

Cevap E

5. "b, d, g, ğ, k," gibi patlamalı ünsüzlerden biri ile "h" gırtlak ünsüzünün "r, l, m, y" gibi akıcı ünsüzlerden birine dönüşmesine akıcılaşma denir. Buna göre "KT yadag > EAT yaya, KT kudruk > EAT kuyruk, KT bedük > EAT büyük, KT adgır >EAT aygır" örneklerinde akıcılaşma vardır. "KT tirig > EAT diri" kelimesinde ise tonlulaşma "t > d" ve "g" ünsüzü düşmesi vardır.

Cevap C

6. Soru kökünde altı çizili "birisi" kelimesi iki tane iyelik ekini üst üste almıştır. Bunlardan birinin iyelik fonksiyonu zamanla kaybolmuş ve bu ek, kelimeyle kalıplaşmıştır; daha sonra bu kelimeye ikinci bir iyelik eki gelmiştir. Buna ek yığılması denir. Öncülde verilen cümlenin günümüz Türkiye Türkçesi ise şöyledir: Bundan başka yiyecek, içecek yoktur ki bu zayıflamış aç parsı diriltsin (diriltecek).

Buna göre, cümlede geçen "muntada" kelimesi iki tâne hâl ekini üst üste almıştır: mu - n (yardımcı ses) - ta (çıkma hâl eki) - da (çıkma hâl eki)

Cevap A

Diğer sayfaya geçiniz.

7. Yönelme ekinin kullanılmıyla ilgili olarak A, C, D ve E seçeneklerinde yapılan eşleştirmeler doğrudur. Yönelme eki Uygurcada "+kA" " barska (parsa, asiana) şeklinde, III. teklik kişi eki almış kelimeden sonra ise "+ŋA" şeklinde kullanılmıştır.

Cevap B

8. II numaralı "beylik+e" sözcüğü "+A" yönelme hâl eki almıştır ama Harezm Türkçesinde yönelme hâl eki "+gA/+kA"dır.

IV numaralı "gön(ü)l+üŋ" sözcüğü ünsüzle bittiği için "+üŋ"dür. Fakat Harezm Türkçesinde kelime ünlüyle de bitse ünsüzle de bitse "+nUŋ"dur (kön(ü)lnüŋ).

VI numaralı "gayb+dan" sözcüğü "+dAn" çıkma eki almış. Fakat bu ek Harezm Türkçesinde "+DIn"dır.

I numaralı "sen+i" kişi zamiri belirtme eki, III numaralı "kıldı-lar" fiili belirli geçmiş zaman üçüncü çoğul şahıs eki, V numaralı "göz+i+n" sözcüğü sırasıyla üçüncü tekil iyelik eki ve belirtme eki almıştır. Bu eklerin kullanımı Harezm Türkçesinde de bu şekildedir.

Cevap D

9. Verilen cümlenin günümüz Türkiye Türkçesi şöyledir: "Bu yerde (Ötüken'de) oturup Çin milletiyle (ilişkileri) düzelttim. Altını, gümüşü, ipek ve ipeklikler" sorun çıkarmadan, öylece veriyorlar." Buna göre, altı çizili "birle (ile)" kelimesi edattır.

Cevap D

10. Verilen beytin günümüz Türkiye Türkçesi şöyledir: "Dedi, Şâh'ın kuluyuz, o (bizim) şahımızdır. Bugün tahtta bahtımız ve ikbalimizdir. "

Buna göre, verilen beyitte geçen "kulıvuz" kelimesindeki "+ı" teklik üçüncü kişi iyelik ekidir, "-vuz" çokluk birinci kişi ekidir. "Didi" kelimesindeki "-di" eki bilinen geçmiş zaman ekidir. "Şâh'ın (kulıvuz)" kelimesindeki "+ın" ilgi ekidir. Beyitte yardımcı ünsüz (-y-/-n-) yoktur.

Cevap C

11. Cümle, günümüz Türkçesine şu şekilde aktarılabilir: "Ötüken topraklarında oturup (buradan Çin'e ve diğer ülkelere) kervanlar gönderirsen hiç sıkıntın yok/olmaz."

buŋ "sıkıntı" +(u)g [2. tekil kişi iyelik eki, ŋ ~ g nöbetleşmesi ile]

Cevap A

12. Verilen beyitler Kutadgu Bilig'den alınmıştır ve günümüz Türkiye Türkçesi şöyledir:

A) "Diledi, yarattı tüm olanları (varlıkları)
Her dilediği "Ol!" deyince oldu"

B) "Varlıkla (nesnelerle) ilgisiz senin birliğin
Varlıkları (nesneleri) sen yarattın, onlar senin"

C) "Ey içi dışı bilen, ey hakku'l yakin
Gözümden ıraksın, gönüle yakın"

D) "Bu türlü (türlü) çiçek yerde, bunca süs
Ova, dağ, kır, vâdi, yeşil mavi yüz"

E) "Ululuk sanadır (senindir), büyülük sana (senindir)
Senden başka yok; senin eşin, dengin"

Buna göre, D seçeneğinde verilen beyitte dinî-tasavvufi bir söylem yoktur.

Cevap D

13. Dizelerde "hem iyelik hem ilgi eki almış bir isim" bulunmamaktadır. Dizelerde geçen "dinleyenlere" kelimesi adlaşmış sıfat-fiildir. "yegrekidi (daha iyiydi)" sözcüğündeki "-rek" eki karşılaştırma/küçültme ekidir. "veriserdür (verecektir)" sözcüğündeki "-iser" eki gelecek zaman ekidir. "mest oluban (mest olarak)" zarf-fiil grubudur.

Cevap D

14. Gagavuz Türkçesiyle ilgili olarak verilen bilgilerin hepsi doğrudur. Oğuz grubunun Doğu kolunu Türkmence, Batı kolunu ise Türkçe, Gagavuz, Azeri Türkçesi oluşturmaktadır. Bunlardan Gagavuz Türkçesi, Oğuz grubunu dilleri içinde Türkiye Türkçesine gramer ve sözcük oluşumu bakımından en yakınıdır ve kimi Türkologlara göre Türkiye Türkçesinin Rumeli ağızlarından sayılabilecek bir ağız özelliği göstermektedir.

Cevap E

15. "takı > dahi" örneğinde t>d tonlulaşması ve k>h sızıcılaşması, "elig > elli" örneğinde ünsüz ikizleşmesi, "toŋuz > domuz" örneğinde t>d tonlulaşması ve ŋ>m dudaksılaşması, "ılan > yılan" örneğinde türeme vardır. Verilen örneklerde ünlü genişlemesine uğramış kelime yoktur.

Cevap C

16. Verilen dizelerde geçen "hiç (kimse), bir (mısra), bir (revolver)" kelimeleri belgisiz sıfat, "kimse" kelimesi belgisiz zamirdir, "(mısralarla) < ile, mıyım" kelimeleri edattır, "artık, oldum bittim" kelimeleri zaman zarfıdır, dizelerde bağlaç yoktur.

Cevap A

17. Parçada "Tamlananı isim-fiil olan belirtisiz isim tamlaması" yoktur. Ama tamlayanı isim-fiil olan belirtisiz isim tamlaması "alafrangalaşma teması"vardır. Parçada geçen "ibret ver-ici biçim" yapım eki alarak sıfat olmuş birleşik sözcük, "yer tutar" yüklem görevinde anlamca kalıplaşmış birleşik fiil, "etki ederek" zarf görevinde birleşik sözcük, "birey ve toplum hayatı" bağlaçla bağlanmış ortak tamlananı olan isim tamlamasıdır.

Cevap A

18. I. cümleden geçen "yaşlı adamın söylediği karışık şeyler" ifadesi sıfat-fiil grubudur. Tekrar grupları ikileme şeklinde oluşur, II. cümledeki "arada sırada" tekrar grubu "bakıyordu" yükleminin zarf tümlecidir. IV. cümlede "yarı kaçıktı" ve zararsız iyi yürekli bir adam(dı)" ifadeleri yüklemdir. V. cümledeki "seziyordu (< idi)" yüklemi birleşik çekimlidir. Çünkü ek fiil almıştır.

Buna göre A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudur. III. cümlede ise isim ve sıfat tamlamaları iç içe girmemiştir, "komutanın vicdanı" isim tamlaması ve "bir kanı" sıfat tamlaması ayrı ayrı kullanılmıştır.

Cevap C

19. XVII. yüzyılda, Buharalı İmam tarafından hazırlanan ve Türk halk edebiyatının yazılı kaynaklarından biri olan eser *Hanname*'dir.

Cevap A

20. Anonim halk edebiyatının temel özellikleri arasında kalıplaşma, irticalen söylenme, varyantlaşma, geleneksel olma, sözlü olma gibi unsurlar sayılabilir. Halk edebiyatı verimleri bir ezgi ile icra edilebilir fakat bu ezgi bir müzik şeklinde olmayabilir. Buna göre, "müzikle icra edilme" anonim halk edebiyatının temel özelliği değildir.

Cevap D

21. Verilen dörtlükte "Karac'oğlan" mahlası geçmektedir, aşık edebiyatında şiirlerin mahlas geçen dörtlüğüne tapşırma adı verilir. "dilimden-elimden" kelimelerinde "+im+den" ekleri redif, "l" sesleri yarım kafiyedir. Şiir 4+4+3 duraklıdır ve 11'li hece vezniyle yazıldığı için bir koşmadır. Buna göre, verilen şiirle ilgili olarak A, B, C ve E seçeneklerindeki yargılar doğrudur. D seçeneğindeki yargı yanlıştır çünkü şiirde redif vardır.

Cevap D

22. Destanların pek çok farklı sınıflandırması yapılmıştır. Yapılan sınıflandırmalardan biri de şöyledir:

Türk boyları arasında ortak destanlar: Oğuz Kağan, Dede Korkut, Alpamış, Köroğlu vb.

Sadece bir Türk boyuna ait destanları : Manas (Kırgız), Kırk Kız (Karakalpak), Ötegen Batır (Kazak) Battal Gazi (Türkiye), Danişment Gazi (Türkiye) vb.

Cevap E

23. Hece ve aruzla şiirleri bulunan, kendi adına bir müzik makamı da oluşturulan XVIII. yüzyıl âşığı Gevherî'dir. Onun bir de *Divan*'ı vardır.

Cevap D

24. Verilen dizelerde "Hz. Ali" geçmektedir; bu, dörtlüğün bir nefes olduğunu gösterir. Nefesler Alevi-Bektaşi edebiyatının ilahileridir. Seçeneklerde verilenlerden Pir Sultan Abdal, Kul Himmet, Muhyiddin Abdal Alevi-Bektaşi geleneğinin şairleridir. Hacı Bayram Veli (XV. yy.) ise daha çok Yunus Emre etkisinde ilahiler söylemiştir.

Cevap A

25. Dede Korkut Kitabı'ndaki hikâyelerden biri olan Bamsı Beyrek hikâyesi ile Kuran-ı Kerim ve Tevrat'ta geçen ve sonradan bağımsız bir aşk mesnevisi olarak da yazılan Kıssa-i Yusuf arasında bazı benzerlikler vardır. Kıssaya göre "Yusuf'u bir kuyuya atan kardeşleri, gömleğini kana bulayarak babası Yakup'a getirirler, Yakup ağlamaktan kör olur. Sonra Yusuf'un yolladığı gömleği yüzüne sürünce gözleri açılır."

Cevap B

26. Bir Karagöz oyunu 4 bölümden oluşur: Mukaddime, muhavere, fasıl, bitiş. Mukaddime, oyunun giriş bölümüdür. Bu bölümde perdeye "göstermelik" yansıtılır, daha sonra bu göstermelik, "nâreke" adlı düdüğün çalınmasıyla kaldırılır, Hacivat bir semai okur, sonra perdeye Karagöz indirilir. Karagöz'le Hacivat kapışır, Hacivat kaçar, Karagöz onun arkasından verip veriştirir. Daha sonra muhavere bölümü başlar. Bu bölüm daha çok Karagöz ile Hacivat'ın karşılıklı konuşması şeklindedir. Muhaverenin amacı Karagöz ve Hacivat'ın zıt yanlarını seyirciye göstermektir. Burada "birbirini yanlış anlamaya dayalı sözler" geçer, bunların sonunda Hacivat perdeden gider ve devamında fasıl bölümü başlar. Fasıl, oyunda asıl konunun işlendiği bölümdür ve oyunun yardımcı tipleri burada oyuna dâhil olur. Fasıldan sonra bitiş bölümü gelir. Bu bölümde Karagöz, oyunun bittiğini haber verir. Buna göre, verilen parça Karagöz oyununu "muhavere" bölümünden alınmıştır.

Cevap B

27. *Garipname* adlı mesnevinin şairi ve bilinçli bir dil milliyetçisi olan sanatçı Aşık Paşa'dır.

Cevap A

28. Koşma bentlerinde, ikinci dizeden sonra araya yedi heceli bir dörtlük eklenmesiyle oluşturulan koşma türüne "yedekli koşma" adı verilir. Aşağıda bunun bir örneğini sunuyoruz:

Uyanmıştım hâb-ı nazdan havf ilen
Kırklar dolu verdi tabla raf ilen
Dolu tabla raf ilen
Divan durdum saf ilen
Öğüt almam laf ilen
Erenler taraf ilen
Yedi deryaları kûh-ı Kaf ilen
Gavazsam kaynağa dalsam el kınar

Cevap B

29. Verilen şiirde bir ölümden ve bu ölümün arkasından duyulan üzüntü dile getirilmiştir, buna göre şiirin nazım şekli ağıttır ve halk edebiyatındaki ağıtın İslamiyet öncesi edebiyatımızdaki karşılığı "sagu"dur.

Cevap B

30. Masal ve efsanelerin kaynağını Eski Mısır medeniyeti olarak gören kuram Yayılma Kuramı'dır, Elliot Smith ise bu kuramın en önemli temsilcisidir.

Cevap C

31. *Tezkiretü'ş-Şuarâ ve Tabsıratü'n-Nuzemâ* adlı eseri hazırlayan ve bu eserde alfabetik sıralama yöntemini kullanan sanatçı Latifî'dir.

Cevap A

32. Fuzulî tarafından yazılan, Şah İsmail ile II. Bayezid ve adamlarını sembolize eden mesnevi *Beng ü Bâde*'dir.

Cevap B

33. Allah'a yalvarıp yakarmak, ondan af dilemek için yazılan şiirlere "münacaat" denir. Ay veya Güneş'in tutulması, yeni ay görünmesi, yıldız kayması, şiddetli yağmur veya dolu, gök kuşağı, şimşek, yıldırım ve deprem gibi bir takım tabiat olaylarının insanın ve dünyanın geleceğine dair işaretler verdiği inancıyla yazılmış eserlere "melhame" denir. Şairin, kendi durumunu ve hâlini anlattığı şiirlere "hasb-i hâl" denir. Bir şehrin güzellerini ve güzelliklerini konu alan, genellikle mesnevi nazım şekliyle yazılan manzumelere "şehrengiz" denir. Öncüllerde fahriyenin tanımı verilmemiştir.

Cevap B

34. Verilen beytin dil içi çevrisi şöyledir:

"Gül yaprağı (gibi) yüzü gül bahçesindeki gülü andırır. Nar çiçeği (rengindeki) dudağı Badehşan yakutunu andırır."

Beyitte geçen "gülberg-i rûyı verd-i gülistânı andırır"

b. yönü b.yen benzetilen b. edatı

teşbihi, altını çizerek belirttiğimiz şekilde unsurlarına ayrılır. Teşbihin bütün unsurları vardır ve "gülberg (gül yaprağı), verd (gül), gülistan (gül bahçesi)" kelimeleri arasında tenasüp ilişkisi vardır. "Verd-i gülistân" tamlaması vech-i şebeh (benzetme yönü) değil, müşebbehün bih'tir (kendisine benzetilen).

Cevap E

35. Verilen beyit aruzun "mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'îlü fâ'ilün" kalıbıyla yazılmıştır ve taktii şöyledir :

tâ-bı-ce-mâ-li-le-ru-hı-nı-yâr-gös-te-rir
– – • / – • – • / • – – / – • –

Beyitteki "yâr, târ" kelimelerinden med yapılmalıdır.

C seçeneğinde verilen beyit, öncüldeki beyitle aynı vezinle yazılmıştır ve taktii şöyledir:

kad-di-ni- gâr-ser-vi- hı-râ-mâ-nı- an-dı-rır
– • –/ – – • / • – – • / – • –

Beyitte geçen "nigâr" kelimesinin 2. hecesinde ve "yâr" kelimesinde med yapılmalıdır. A ve B seçeneklerindeki beyitler "fe'ilâtün (fâ'ilâtün) fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün (fa'lün)" kalıbıyla, D ve E seçeneklerindeki beyitler aruzun "fe'ilâtün (fâ'ilâtün) fe'ilâtün fe'ilün (fa'lün)" kalıbıyla yazılmıştır.

Cevap C

36. Verilen parçada Allah'ın adlarından bazıları (Âlim, Kadîm, Hakîm, Hakîm, Hâfız, Kadîr) geçmektedir. Allah'ın adlarının anıldığı eserlere "esmâ-i hüsnâ" adı verilir. Bu tür eserler mensur ya da manzum olabilir. Verilen parça Sinan Paşa'nın yazdığı *Tazarruname* adlı eserin "esmâ-i hüsnâ" bölümünden alınmıştır. Bu eser, edebiyatımızdaki ilk süslü nesirdir.

Cevap B

37. Verilen beytin dil içi çevirisi söyledir; "İyi cins inci gibi cevheri manalar (anlamlar) denizinden çıkardın. Bu mum ışığıyla (beyitte kendi şiirleri anlamında) denizden ve maden(beyitte sözün derinliği anlamında) haber verdin." şeklindedir. Buna göre şair verilen beyitte "sözünün anlamının derin olduğu"nu anlatmak istemiştir.

Cevap B

38. Verilen beyitlerdeki altı çizili sözlerden "nûr-ı siyeh (siyah nur), dil (gönül) semender (ateş böceği), lezzet-i gam (gam lezzeti), süreyyâ (yıldız gibi) ah" birer alışılmamış bağdaştırmadır ve sebkihindî tarzı şiirlerle ortaya çıkmıştır. "Dişün gibi dür-dane (senin inci tanesi gibi dişin)" ifadesi ise alışılmış bir bağdaştırmadır ve pek çok dönemde birçok şair tarafından kullanılmıştır, bu tarz sıradanlaşan ifadelere "teşbih-i müptezel" adı verilmiştir.

Cevap B

39. Verilen beyitte şair "Ey ay (yüzlüm)! Artık ayrılık derdini çekemiyorum, meded. İnsanı böylesine candan edici bir üzüntü görmedim, meded" der. Buna göre beyitte "Ey (mâh)" nida sanatını oluşturur. "Mâh (ay)" sözü "sevgili" için kullanılmıştır, burada, sevgili "mâh"a benzetilmiş fakat sadece kendisine benzetilen unsur kullanılarak açık istiare yapılmıştır. "Derd, firak, gam, cân-gâh (can, alan)" kelimeleri arasında tenasüp vardır. Beyitte "m" ünsüzünün sıkça tekrarı aliterasyondur. Beyitte teşbih yoktur.

Cevap C

40. XVII. yüzyıl divan edebiyatıyla ilgili olarak A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler doğrudur. Türkîibasit tarzı XV. yüzyılda Aydınlı Visalî ile başlamış, XVI. yüzyılda Tatavlalı Mahremî ve Edirneli Nazmî gibi şairlerin elinde gelişmiştir fakat bu yüzyıldan itibaren bir etkinlik gösterememiştir.

Cevap E

41. Muhammesin özel bir biçimi olan tahmis (beşleme), önceden beyitlerle yazılmış bir manzumenin her beytinin üzerine aynı vezin ve kafiyede üçer dize eklemesiyle oluşturulur. Kafiye düzeni "aaa(aa), bbb(ba)..." şeklindedir. Edebiyatımızda-genellikle- bir şairin, başka bir şaire ait şiiri tahmis etmesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Şairler kendi şiirlerini tahmis ederse bunlara "tahmis-i gazel-i hod" başlığı konur. Taştir de beşer dizeli bir nazım şeklidir fakat taştirde gazel beyitlerinin üstüne değil arasına üçer dize eklenir. Tardiye de beşer dizelidir fakat tahmisler aruzun herhangi bir kalıbıyla yazılırken tardiye sadece "mef'ûlü mefâilün faûlün" kalıbıyla yazılır. Tesdîs (altılama), bir gazelin beyitleri üzerine aynı vezin ve kafiyede dörder dize eklenmesiyle oluşturulur. Tesbî, bir gazelin beyitleri önüne, gazelle aynı vezinde beşer dize eklenmesiyle oluşturulur.

Cevap A

42. Verilen beyitte yabancı kökenli kelime çok azdır. Bunlardan "ra'na > güzel, latif " anlamındadır, "serv-i hıraman > (nazla) salınan servi" anlamındadır ve divan şiirinde "sevgilinin boyu" için kullanılan bir mazmundur. Buna göre verilen beytin günümüz Türkçesine doğru aktarımı D seçeneğindeki aktarımdır.

Cevap D

43. Ahmet Cevdet Paşa'nın kızı olan Fatma Aliye Hanım ilk romanını Ahmet Mithat'la birlikte yazmıştır. *Hayal ve Hakikat* adlı bu romanı dışında *Muhâdarât*, Udî adlı romanları da vardır.

Cevap C

44. Verilen şiir hece vezniyle yazılmıştır ve "içe dönüş, yalnızlık" temalıdır. Şiir estetiği ve teması bu şekilde olan şair Necip Fazıl Kısakürek'tir. Diğer seçeneklerde verilenlerden Sezai Karakoç ve Cahit Zarifoğlu İkinci Yeni estetiği ve imge anlayışla şiir yazmıştır. Bedri Rahmi Eyüboğlu tema yönüyle Memleketçi Şiir'in tarzını sürdürür. Asaf Hâlet Çelebi ise tasavvufu ve Hint kültürünü öne çıkarır.

Cevap E

45. Şiir geleneklerine "şiirin biçim, dil ve içerik unsurları"na göre karar verilebilir. A, B, C ve E seçeneklerindeki dizelerin dil ve imge özellikleri bu dizelerin İkinci Yeni geleneğiyle yazıldığını gösterir. Dizelerde geçen, alışılmamış bağdaştırmalardan bu dizelerin İkinci Yeni'ye ait olduğunu anlayabiliriz. D seçeneğindeki dizeler ise aruzla yazılmıştır ve söz dizimsel sapmalar içermez, buna göre geleneksel şiirimizin Cumhuriyet Dönemi'ndeki yansımalarına örnektir.

Cevap D

46. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen tanımlar ayraç içindeki terime aittir. Bir anlatının değişik bölümlerinde çeşitli nedenlerle tekrarlanan ifade veya söz kalıplarına metinler arasılık değil leit motif denir.

Cevap D

47. *Balıkçılar, Nesrin, Hasta Çocuk* gibi pek çok şiirinde nazmı nesre yaklaştırarak akıcı bir söyleyiş tutturan şair Tevfik Fikret'tir.

Cevap A

48. Romanlarda deney ve gözlem dışında, soyaçekime de yer veren ve deneysel roman türünü ortaya çıkaran akım natüralizmdir.

Cevap A

49. *Millî Edebiyat Meselesi ve Cenap Bey'le Münakaşalarım* adlı eserinde, Millî Edebiyat'ın amaç ve yöntemini açıklayan sanatçı Ali Canip Yöntem'dir.

Cevap B

50. Servetifünun yıllarında bireyci şiirler, 1908'den sonra hiciv türünde eserler veren, tiyatrolar da yazan ve *Lâne-i Melâl, Gave Destanı* adlı eserlerin sahibi sanatçı Hüseyin Suat Yalçın'dır.

Cevap C

51. *İstanbul Efendisi, Aynaroz Kadısı, Bir Kavuk Devrildi, Köprülüler, Demirbaş Şarl* adlı oyunları yazan tiyatro sanatçısı Müsahipzade Celal'dir.

Cevap A

52. Romanlarında -kendi sınıflandırmasıyla hikâye-yakın çevresini ve çocukluk anılarını konu eden yazar Abdülhak Şinasi Hisar'dır. Bu romanlar ise *Fahim Bey ve Biz, Çamlıca'daki Enîştemiz, Ali Nizami Bey'in Şeyhliği ve Alafrangalığı* adlarını taşır.

Cevap A

53. Ömer Seyfettin'in verilen sözlerinde divan, Servetifünun ve Fecriati tarzı şiirler eleştirilmiştir. Seçeneklerde verilen Muallim Naci (*Şerare*), Tevfik Fikret (*Yağmur*), Cenap Şahabettin (*Elhan-ı Şitâ*), Ahmet Haşim (*Şi'r-i Kamer*) bu tarz şiirler yazmıştır. Mehmet Emin Yurdakul (*Cenge Giderken*) Türkçülük içerikli şiirler yazmıştır. Ömer Seyfettin, verilen sözleriyle onu eleştirmiş olamaz.

Cevap B

54. 1915'te Rusya'da ortaya çıkan ve "Rus biçimciliği" olarak adlandırılan kuramda edebî eserin yalnızca kendisi eleştirinin merkezine konmuştur. Günümüz eleştiri anlayışlarından olan "yeni eleştiri, postmodern eleştiri" gibi kuramların da içinde yer alan bu kuram F. Saussure, R. Jacobson gibi dilbilimcilerin görüşlerine dayanır.

Cevap C

55. Parçada sözü edilen tarz, Saf (öz) Şiir anlayışıdır. Bunu, parçada geçen "Şiir kendisi için vardır, Yahya Kemal-Ahmet Haşim" ifadelerinden anlayabiliriz. Buna göre Ahmet Hamdi Tanpınar, Cahit Sıtkı Tarancı, Ahmet Muhip Dıranas, Ziya Osman Saba saf şiir tarzında yazmış önemli şairlerdir. Orhan Şaik Gökyay ise daha çok Memleketçi Şiir tarzında, vatan, tarih konulu şiirler yazmıştır.

Cevap B

56. Verilen eser bir köy romanından alınmıştır ve bu tarzla ilgili olarak A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler doğrudur. Köy romanında ele alınan temalar -bazıları kurmaca olsa da- toplum gerçekliğinden uzak konular değildir.

Cevap D

57. Şeyh Galib'in *Hüsn ü Aşk* mesnevisinden etkiler taşıyan ve "Galip, Celâl, Rüya" gibi karakterleri içeren roman, Orhan Pamuk'a ait olan *Kara Kitap* romanıdır.

Cevap D

58. 1980 sonrası şiirimizde İkinci Yeni'nin imge anlayışına geri dönülmüştür çünkü şiirde çok yoğun imgeli bir söyleyiş göze çarpar. Verilen şiirde geçen "Bella" adı Cezayir'in bağımsızlık savaşı lideri Ahmed bin Bella'dır. 1980 sonrası şiirde ideolojik değil bireysel temalar öne çıkarılır. Yine şiirin bazı birimleri beyitlerden oluşmaktadır, yani divan şiiri etkisi de söz konusudur. Buna göre; A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler doğrudur. Verilen şiirde, gündelik dilin gerçekliği değil şiir dilinin gerçekliği söz konusudur.

Cevap E

59. *Cumartesi Yalnızlığı, Pastırma Yazı, Dostlukların Son Günü* gibi eserlerin sahibi sanatçı Selim İleri'dir.

Cevap A

60. Berlin'in *Nar Çiçeği* (Füruzan) adlı romanda bir kadının Almanya'daki hayatı anlatılır. *Korsan Çıkmazı* (Nezihe Meriç) romanında "Meli" ve "Berni" adındaki iki kadının duyguları, geçmişleri, topluma başkaldırışları anlatılır. *Asılacak Kadın* (Pınar Kür) romanında Melek adlı kadın üzerinden, toplumsal baskılar, kadınların cinsel açıdan sömürülüşleri anlatılır. *Yeni Yalan Zamanlar* (İnci Aral) romanında ensest, cinsel sapıklık konu edilir. Bunlar feminist roman tarzındaki eserlerdir.

Lâ: Bir Sonsuzluk Hecesi (Nazan Bekiroğlu) romanında "Âdem, Havva, yaratılış, sevgi, aşk, merhamet" gibi konular yer yer tasavvufi bir gözle anlatılır.

Cevap E

61. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen romanların aynı adla tiyatro uyarlamaları vardır. *Dağınık Yatak*, Murathan Mungan'ın hem bir roman hem de bir film senaryosu biçiminde yazdığı bir eserdir. Bu eserin tiyatro uyarlaması yoktur.

Cevap D

62. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen üçlemeler doğrudur. Sermet Muhtar Alus'un *Pembe Maşlahlı Hanım, Harp Zenginin Gelini, Eski Çapkın Anlatıyor* romanları üçleme şeklinde değildir.

Cevap E

63. Halide Edip Adıvar, Kurtuluş Savaşı'na katılmış bir yazardır. *Ateşten Gömlek* romanını bu gözlemlerinden yola çıkarak yazmıştır.

Cevap C

64. Türklerin tarih boyunca kullandığı alfabelerden en yaygın olanları Köktürk, Uygur, Arap, Kiril ve Latin alfabeleridir. Gotik alfabe Türklerin kullandığı alfabelerden biri değildir.

Cevap E

65. Yahya Kemal, Ahmet Haşim ve Mehmet Âkif'in ortak özellikleri "aruzu kullanmadaki ustalık"larıdır.

Cevap B

66. Halide Edip Adıvar-*Handan*, Hüseyin Rahmi Gürpınar – *Mutallaka*, Reşat Nuri Güntekin - *Bir Kadın Düşmanı*, Ömer Seyfettin - *Bahar ve Kelebekler* adlı eserler mektup şeklinde kaleme alınmıştır. Refik Halit Karay - *Sürgün* adlı romanı bu tarz bir eser değildir.

Cevap D

67. Ölen ünlü bir kişinin ölümünden hemen sonraki günlerde, yakın çevresinde yer alan kişiler tarafından onun üstün niteliklerinin, erdemlerinin, çalışmalarının ve diğer özelliklerinin anı üslubuyla anlatıldığı yazılara "nekroloji" denir.

Cevap B

68. Yeni öğretim programında yazım ve noktalama konularına ayrı bir ünite eklenmemiş, tüm sınıf düzeylerinde her ünitenin sonunda metinler üzerinden yazım noktalama çalışmaları yaptırılması ilkesi benimsenmiştir. Öncüldeki parçada verilen iki yerde yazım yanlışı vardır. Bunlar "ikimizinde" ve "zarzor" sözleridir, bunların doğru yazımları şu şekildedir: İkimizin de", "zar zor"

Cevap B

69. Programda tüm sınıflarda yer alacak dört metin türü vardır: Bunlar; şiir, hikâye, roman ve tiyatrodur.

Cevap A

70. Hazırlık aşamasında konuyla ilgili düşünceler ortaya konulur. Beyin fırtınası ile metinde yer alabilecek düşünceler ortaya çıkarılır.

Cevap A

71. Parçada sözü edilen durumda, ilk cümlede boşluktan sonraki "tir" eki cevaba yönelik ipucu içermektedir, boşluk doldurma sorularında bu tarz ipuçları kullanılmamalıdır.

Cevap C

72. Verilen örnekte öğretmen eksik gördüğü bir durumla ilgili olarak öğrencilerine önceleri tam destek sağlamış, süreç ilerledikçe desteğini azaltmıştır; öğrenciler ise işi kendi başlarına yapabilecek duruma gelmiştir. Bu durum bilişsel çıraklıkla ilgilidir.

Cevap B

73. Doğrudan ölçülebilirlik, sayısal verilerle ilişkilidir. Buna göre, "Ali'nin, semailerin sekizli hece kalıbıyla yazıldığını söylemesi" doğrudan ölçülebilirlikle ilişkilidir.

Cevap A

74. İç monolog tekniği, karakterin duygularını ve düşüncelerini belirli bir mantık sırasıyla karakterin ağzından olduğu gibi anlatılmasıdır. Buna göre, C seçeneğindeki cümlede iç monolog tekniği kullanılmıştır.

Cevap C

75. Verilen beyitte, herkesçe bilinen bir olaydan "Nuh Tufanı'ndan" söz edilmiştir. Şiirde, herkesçe bilinen bir olay, durum, kişi ya da inanışın geçmesine telmih denir. Buna göre, verilen şiir bu sanatın öğretiminde kullanılabilir.

Cevap A